

Frilufters Förskolor Äventyret

Danderyds Kommun

Observationen genomfördes av:
Jessica Ryglert, Nacka kommun
Annelie Geilert, Sollentuna kommun
Vecka 42, 2019

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Kort om förskolan/skolan

Förskola

Antal barn	51
Antal avdelningar	4
Regi (ev fristående huvudman)	Frilufts Förskolor i Stockholm AB
Ev profil/inriktning	Utomhus-pedagogik
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	9 pedagoger, 3 legitimerade förskollärare

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Två observatörer besöker Frilufts Förskolor Äventyret under två dagar under vecka 42 2019, 16 och 17/10. Vi är med i alla grupper och deltar i samlingar, aktiviteter och rutinsituationer. Vi är med på två gruppers skogs dagar med lek, aktivitet, lunch och vila ute i skogen. Inför vårt besök har vi tagit del av olika dokument och planer, så som till exempel verksamhetsplan och plan mot diskriminering och kränkande behandling. Vi intervjuade/samtalade med rektor och pedagoger på förskolan.

Sammanfattning

Frilufts Förskolor Äventyret är belägen i ett villaområde i Djursholm i Danderyds kommun. Förskolan finns i en gammal tvåvåningsvilla med stor gård och naturen nära inpå. En större del av förskolans verksamhet bedrivs utomhus, på gården eller i skogen. Förskolan har en stor varierad gård med gott om plats för många olika slags lek och aktivitet. Man äter ofta både lunch och mellanmål utomhus och de barn som vilar gör det också utomhus. De yngsta barnen som sover gör det året om utomhus i vindskydd. Varje vecka går barnen på heldagsutflykt till skogen, lunchen tillagas då på en murika, en panna där man värmer maten över en gaslåga, och barnen vilar ute på liggunderlag. Trots att förskolan är en utomhusförskola finns flexibilitet att gå inomhus om det är för kallt eller blött för att kunna vara ute hela dagen. Även när det är för varmt på sommaren kan man gå in för att vila en stund.

Barnen på förskolan är indelade i fyra åldersindelade grupper. Upptäckare, de allra yngsta, Utforskare, Yngre Äventyrare och Äldre Äventyrare. Arbetet på förskolan leds av en rektor som även arbetar i barngrupp. Förskolan har stabila och väl inarbetade arbetslag och många av pedagogerna har arbetat länge på förskolan. Förskolan har också en specialpedagog knuten till sig via Friluftsförskolor.

På Friluftsförskolor Äventyret genomsyras verksamheten av en varm och öppen atmosfär och pedagogers tilltro till barnens egna förmågor. Det finns ett arbetssätt där barnens egna intressen och behov tas till vara och kommer till uttryck i verksamheten. Det finns en språklig medvetenhet hos pedagogerna som är väl synlig i den dagliga verksamheten och bidrar till att skapa trygghet och goda möjligheter till utveckling och lärande för barnen. För att på ett tydligare sätt spegla den goda verksamhet som finns på förskolan och för att på ett systematiskt sätt vara ett verktyg för att vidareutveckla verksamheten bör sättet att dokumentera och följa upp det som sker utvecklas.

Resultat per målområde

Normer och värden: Förskolans värdegrundsarbete så som det beskrivs i de dokument vi tar del av är väl implementerade och kommer väl till uttryck i den dagliga verksamheten. Vi möter trygga och nyfikna barn. Ledning och pedagoger uppvisar ett gemensamt förhållningssätt gentemot barn och pedagoger. Det syns främst i mötet med barnen där vi ser positiva, glada och engagerade pedagoger. Pedagogerna finns nära barnen och möter barnen med närvaro och respekt. Pedagogerna visar en stor tilltro till barnens egna förmågor och berättar att de vill förmedla till barnen att de kan "klara av saker själva". Förskolan arbetar med Grön flagg vilket ger barnen möjlighet att få ett intresse och ökade kunskaper för hållbar utveckling och att vara rädda om vår miljö.

Med sitt lugna och glada arbetssätt skapar pedagogerna lugn, trygghet och arbetsglädje för barnen på förskolan

Omsorg, utveckling och lärande: Verksamheten utgår till stor del utifrån barnens erfarenheter, intressen och behov med ett närvarande och inkluderande förhållningssätt. Vi ser trygga barn och ett strukturerat arbetssätt. Barnen uppmuntras till självständighet, pedagogerna stöttar och ger barnen möjlighet att utveckla tillit till sin egen förmåga och tro på att de kan. Vi ser ett gemensamt förhållningssätt som främjar lekens betydelse för barnens utveckling, lärande och en genomtänkt utemiljö av god kvalitet. Genom att barnen i så stor utsträckning vistas utomhus i både förberedda miljöer och i naturen ges de möjlighet till rörelse och kreativ lek.

Den inre lärmiljön och det material som finns visar dock till viss del på brister när det kommer till tillgänglighet, utmaningar, variation och inspiration. Läroplanens olika områden bör bli mer synliga i lärmiljön. Miljö och material kan utvecklas för att ge barnen ökade möjligheter till utveckling och lärande genom eget utforskande i lek och aktivitet.

Barnen är uppdelade i både mindre grupper och helgrupp under olika delar av dagen. Med stöd av pedagogerna uppmuntras barnen till samarbete och till att hantera konflikter och det

överensstämmer med de dokument vi har tagit del av. Undervisningen utvecklas till viss del av dokumentation där analys och utvärdering ligger som grund och håller en god kvalitet.

Barnen utvecklas och stimuleras i sin språkutveckling, matematik och naturvetenskap mycket tack vara pedagogernas varierade och rika språkbruk och medvetenhet om läroplanens mål. Barnens möjlighet att utveckla digitala kompetens och teknik som stimulerar utveckling och lärande finns i viss utsträckning genom bland annat arbete med QR koder. Barnen har genom utomhuspedagogiken goda möjligheter att utveckla motorik, kroppsuppfattning, koordinationsförmåga. De ges också gott stöd och stimulans i den sociala utvecklingen genom arbete med temat som "Jag" som precis gått över till ett kompistema. Förskolan uppvisar förankrade strategier och metoder för utmaningar, anpassningar och särskilt stöd genom förhållningssätt och individanpassad undervisning som håller en god kvalitet.

Barns delaktighet och inflytande: Barns delaktighet och inflytande värdesätts högt i samtal med pedagoger. Pedagogerna har ett inlyssnande arbetssätt grundat på dialog och samspel och på samtliga avdelningar ges barnen stort talutrymme och möjlighet att uttrycka sina åsikter. Barnen involveras i olika sorters samarbeten och beslutsfattanden och pedagogerna ger barnen ansvar för sina handlingar och för förskolans miljö. De äldre barnen har varje vecka ett barnråd som anknyter till husets tema. Barnen lyfter det de vill prata om och väljer vilka aktiviteter de vill ha inom temat. Allt detta tillsammans med ett en flexibilitet hos pedagogerna ger i stor utsträckning barnen ett reellt inflytande över arbetssätt och verksamhetens innehåll.

I lek och aktivitet utomhus på gården och i skogen ges barnen stora möjligheter till delaktighet, inflytande och eget ansvar. När barnen vistas inomhus blir de mer begränsade. Miljön är mindre tillgänglig, vi ser att materialet till viss del finns åtkomligt på hyllor i barnens höjd men vi ser också material som står högt på hyllor där barnen inte kan nå det själva. Det material som finns är också begränsat och inte så rikligt och varierat vilket också gör att barnens möjligheter till meningsfulla lekar och aktiviteter blir mindre.

Styrning och ledning:

Rektor delar sin tid mellan arbetet som rektor och arbete i barngrupp. Rektor och pedagoger arbetar tillsammans med att utveckla och driva verksamheten. Arbetet bygger på tillit och tro på varandras förmåga och ett gemensamt ansvar. Många pedagoger har arbetat länge på förskolan, det finns en stark och positiv kultur som präglar förskolan och som i hög grad bidrar till den värme och öppenhet vi möter i verksamheten och som rektor driver och utvecklar vidare. Rektor är väl medveten om de utvecklingsområden som finns. Hen leder verksamheten med närvaro och kompetens.

Förskolan har tidigare drivits som en ekonomisk förening men drivs nu sedan några år tillbaka av Friluftsförskolor. Friluftsförskolor har en verksamhetsidé som går helt i linje med det arbetssätt och innehåll som förskolan haft sedan tidigare. Rektor och pedagoger uttrycker förtroende för huvudmannen och det stöd för ledning och utveckling som finns inom Friluftsförskolor.

Bedömning i skala¹

förskola

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,6
Omsorg, utveckling och lärande	3,1
Barns delaktighet och inflytande	3,4
Styrning och ledning	3,3

Starka sidor

Pedagogers tilltro till barnens egna förmågor (Normer och värden)

Beskrivning: Barnen på Äventyret får ta ansvar och uppmuntras till självständighet, barnens ses som kompetenta individer och får möjlighet till självständighet utifrån egna förutsättningar i hög grad. Vid samtal med pedagoger och rektor berättar de att de vill ha ett tillåtande arbetssätt och visa tilltro till barnens förmåga att klara av att göra saker. Förskolans dokument visar på tilltro till barnens egna förmågor och att ge barnen bra förutsättningar att själva kunna klara av uppgifter.

Bedömning: Pedagogerna på Friluftets Förskolor Äventyret visar i stor utsträckning tilltro till barnens egna förmågor.

¹

1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Tillvaratagande på barnens egna intressen och behov (Barns inflytande)

Beskrivning

Barnens intressen och behov involveras i hög grad i undervisningstillfällen och planering inför dessa. Äventyrets förskola bedriver en stor del av sin verksamhet utomhus men det finns ändå en flexibilitet att gå in en stund vid behov. I de dokument vi har tagit del av ser vi hur barnens intressen och behov styr temaarbeten och projekt inom både val av aktivitet och delaktighet.

Bedömning: Barnens egna intressen och behov får en stor plats både i de planerade och spontana undervisningstillfällen som erbjuds under dagen och vid rutinsituationer.

Heldagsutflykter till skogen (Normer och värden, Utveckling och lärande, Barns inflytande, Styrning och ledning)

Beskrivning

Det finns en genomtänkt pedagogisk utgångspunkt inför varje moment med lärandemål som fokuserar på flera olika delar inom läroplanen. Skogsutflykterna ger barnen stora möjligheter till inflytande och eget ansvar. Arbetet med hållbar utveckling blir en naturlig del av skogsutflykterna.

Bedömning: Heldagsutflykterna till skogen är ett gott exempel på hur verksamheten kan flyttas ut i naturen och hur det där ges möjlighet att arbeta utifrån läroplanens alla delar.

Pedagogers språkliga medvetenhet i den dagliga verksamheten (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi ser en gemensam språklig medvetenhet på hela förskolan. Såväl i rutinsituationer som planerade och spontana undervisningssammanhang utmanar pedagogerna barnen inom både matematik, språk och naturvetenskap genom ett rikt och varierat språkbruk. Pedagogerna befinner sig ofta i barnen höjd och vi ser många exempel på samtal och dialog som leder till utveckling och lärande för barnen. Det skapar även trygghet för barnen och ger en god grund för utveckling och lärande.

Bedömning: Pedagogernas språkliga medvetenhet i den dagliga verksamheten utmanar och stimulerar barnens språkliga matematiska och naturvetenskapliga kompetenser

Utvecklingsområden

Möjlighet att utveckla Digital kompetens (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Ipad används som digitalt verktyg på förskolan i form av dokumentation och närvaroregistrering där barnen till viss del får vara med och dokumentera. Hos de yngsta barnen används Ipaden på samlingen, vi ser att barnen är vana vid den och blir glada när de ser foton av sig själva på den. Vi ser dock få spår i verksamheten på att barnen ges möjlighet

att utveckla den digitala kompetensen. I samtal med pedagoger och rektor samt dokument vi har tagit del av förstår vi att arbetet med digital kompetens sker i relativt liten utsträckning.

Bedömning: Användandet av digitala verktyg i verksamheten kan öka och på ett tydligare sätt användas för att ge barnen ökade möjligheter till utveckling och lärande och att utveckla sin digitala kompetens.

Lär miljön inomhus (Utveckling och lärande)

Beskrivning: I den inre miljön är inte läroplanen synlig i miljö och material. Det material som finns är till viss del placerat i barnens höjd men mycket finns också på höga hyllor och är inte placerat så att barnen själva kan nå det.

I delar av verksamheten finns bildstöd för material samt synlig dokumentation. Vi ser dock få exempel på dokumentation av verksamheten som stödjer barnens egna reflektioner över det egna lärandet.

Bedömning: Lär miljön inomhus speglar inte den pedagogiska verksamheten och den goda kvalitet på undervisningen som finns på förskolan. Det saknas en röd tråd, miljö och material stödjer inte utveckling och lärande utifrån läroplanens olika målområden. Lär miljön inomhus behöver därför utvecklas för att få en tydlig struktur och för att främja utveckling och lärande utifrån läroplanens mål och intentioner.

En systematisk och dokumenterad planering med utgångspunkt i läroplanens mål (Styrning och ledning)

Beskrivning: Det finns en tydlig planering och tid för både rektor och pedagoger att bedriva ett systematiskt arbete med uppföljning, utvärdering och utveckling. Läroplanens målområden är sammanfattade i rubriker, jaget, social kompetens, naturvetenskap och teknik, motorik och rörelse, De olika teman man arbetar med planeras utifrån dessa rubriker. Vid de olika tillfällen man har avsatt för planering och reflektion utvärderas det som gjorts tidigare och man planerar framåt för det som ska komma. Grupperna dokumenterar det som görs vid reflektionstiden i pärmar som finns på avdelningen. De målstyrda processer vi ser i verksamheten är inte lika tydliga i den dokumentation vi tar del av. I samtal med rektor och pedagoger hör vi att det finns en medvetenhet om att detta är ett utvecklingsområde.

Bedömning: Den dokumentation som finns visar inte den goda kvalitet som finns i verksamheten och hur utvärdering och analys av det som gjorts tidigare används för att leda vidare mot nya mål och utveckling. Rutiner för en tydligare systematisk och dokumenterad planering med utgångspunkt i läroplanens mål bör utvecklas.

Dokumentation som är tillgänglig för barnen och som visar på ett målstyrt lärande. (Utveckling och lärande)

Beskrivning:

Det finns tydliga mallar för analys och reflektion av dokumentationen som pedagogerna har att tillgå. Det saknas dock en sammanställd dokumentation som används systematiskt för att utveckla undervisningen. För dokumentation av det som görs i verksamheten använder förskolan förskoleappen. Det gör att endast en liten del av dokumentationen finns uppsatt på avdelningarna.

Bedömning:

Att dokumentationen av verksamheten inte finns uppsatt och är synlig för barnen gör att det blir det svårare för dem att ta del av den och att med hjälp av den reflektera över det egna lärandet. Ett sätt att göra den dokumentation som finns mer tillgänglig för barnen bör utvecklas. Dokumentationen bör också på ett tydligare visa på ett målstyrt lärande.

Jämförelse med tidigare observation

Observationsår:

Förbättringsområde /
utvecklingsområde
i tidigare rapport:

Nuläge:

2016-05-31	Ett normkritiskt förhållningssätt bland pedagogerna behövs för att utmana barnens tankar om könsroller och samhällets mångfald	Åtgärdat
2016-05-31	Pedagogerna dokumenterar i viss mån barnens verksamhet på förskolan men dokumentationen av det individuella barnets läroprocesser behöver utvecklas (<i>Utveckling och lärande</i>)	Kvarstår
2016-05-31	Innemiljön kan utvecklas för att bli mer tillgänglig, utmanande, mångsidig och stimulerande. (<i>Utveckling och lärande</i>)	Kvarstår
2016-05-31	Forum för demokratiska processer behöver skapas för att ge barnen större inflytande över det dagliga lärandet och över planeringen av verksamheten.	Åtgärdat

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på

<https://www.nacka.se/underwebbar/anordnare-av-forskola-och-skola/kvalitetsarbete/vaga-visa/>